Datum staf

20 november 2017

Onderwerp

ontwikkelingen uitgeprocedeerden

Gevraagde beslissing:

1. Kennis nemen van de aanscherping van het BBB-beleid
2. Instemmen met de doelen, uitgangspunten en lijn van optreden bij een bezetting of manifestatie bij één van de BBB-locaties
3. Kennis nemen van de (mogelijke) gevolgen van de aanscherping van het BBB-beleid voor het aantal kraakacties en de veiligheidssituatie in kraakpanden
4. Instemmen met het uitvoeren van een aanvullende schouw

Aanleiding

De bed-bad-brood voorziening Amsterdam zit al geruime tijd overvol. Dit komt mede doordat in de BBB personen verblijven die volgens het jaarplan vreemdelingen geen recht op verblijf hebben. Sinds 6-11-2017 wordt het jaarplan vreemdelingen strikt(er) uitgevoerd. Dat wil o.a. zeggen dat de mensen die niet tot de doelgroep van de BBB horen, de BBB op termijn moeten verlaten. En dat iemand voor een plek op de wachtlijst ook tot de doelgroep moeten behoren.

De aanscherping van de toegang tot de BBB brengt een aantal risico's voor de openbare orde met zich mee. Hoewel er op dit moment geen concrete informatie is, is het denkbaar dat dit moment wordt aangegrepen om het protest tegen de Nederlandse asielbeleid kracht bij te zetten, bijvoorbeeld door nieuwe manifestaties in de nabijheid van de BBB-locaties te organiseren. Mede gelet op de verruwing in het maatschappelijk debat over vluchtelingen en met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen is dit een voorstelbare reactie. Ook is het denkbaar dat de personen weigeren de BBB te verlaten, en de facto over gaan tot een bezetting (met of zonder hulp van buitenstaanders/activisten). In subdriehoeksverband zijn doelen, uitgangspunten en een lijn van optreden opgesteld hoe om te gaan met deze situatie mocht deze zich voordoen. Deze lijn leggen wij graag aan u voor.

Bovengenoemde aanscherping heeft waarschijnlijk ook consequenties op het gebied van het kraken door vreemdelingen. Het zou kunnen leiden tot een toename van het aantal kraakacties doordat de personen die geen toegang meer hebben tot de BBB hun toevlucht zoeken in (nieuwe) kraakpanden. Dit betekent ook dat de kans op grote groepen in kraakpanden toeneemt met mogelijk een toename van veiligheids- en gezondheidsrisico's. Vraag is hoe hier mee om te gaan.

Ad 1) Kennis nemen van de aanscherping van het BBB-beleid

Het College heeft na de raadsvergadering van 28 september, besloten het jaarplan vreemdelingenbeleid gedateerd 16 februari 2017, uit te gaan voeren. Dit nadat een motie om geen criteria aan de toegang tot de BBB te verbinden, is verworpen door de raad. Eén van de

punten uit dit jaarplan is namelijk om de toelatingsregels tot de Bed, Bad en Brood voorziening (BBB) strikt toe te passen. De BBB is bedoeld voor uitgeprocedeerde vreemdelingen die nergens anders opvang kunnen krijgen. De BBB is niet bedoeld voor mensen uit een niet-visum en/of veilig land, mensen met een voorliggende voorziening zoals Dublin claimanten, mensen zonder regiobinding (ic Noord Holland), mensen met een zwaar inreisverbod of een ongewenstverklaring en mensen die zwart werken. Door de BBB alleen te richten op de mensen uit de doelgroep, kan de gemeente mensen die nu op de wachtlijst staan voor een plek in de BBB, weer helpen.

De mensen die niet tot de doelgroep behoren (wij denken circa 70 op basis van informatie van de IND en DT&V), worden uitgenodigd om de gevolgen van dit besluit voor hun situatie te bespreken. In dit gesprek onderzoeken we de mogelijkheid om terugkeerbegeleiding aan te bieden. Indien men niet wil terugkeren naar het land van herkomst of indien terugkeerorganisaties de bereidheid terug te keren, niet vertrouwen, dient men de BBB te verlaten na een beëindigingsperiode waardoor we iemand in staat stellen een andere oplossing te zoeken. Deze periode is 20% van de verblijfsduur met een minimum van 1 maand en een maximum van 3 maanden. Indien men wel gebruik maakt van terugkeerbegeleiding, mag men ter ondersteuning maximaal 3 maanden in de BBB blijven. Dublin claimanten krijgen de keuze om naar hun eerste Europese land terug te keren of om terug te keren naar hun land van herkomst. In het eerste geval mogen ze 3 dagen in de BBB blijven om hun reis naar Ter Apel voor te bereiden. in het tweede geval en indien men niet mee wil werken, gelden de hier bovenstaande regels.

Op 6 november de wachtlijst voor een vaste plek in de BBB aangepakt. De wachtlijst bestond uit 107 mensen. 57 mensen zijn afgevallen omdat zij uit een niet-visum en/of veilig land komen, een voorliggende voorziening hebben, geen regiobinding hebben of een zwaar inreisverbod / ongewenstverklaring hebben. Van deze 57 mensen waren er 15 "actief", dat wil zeggen dat zij zich regelmatig meldden bij het Vreemdelingenloket om in aanmerking te komen voor een logeerbed. Zij zijn persoonlijk geïnformeerd dat zij per direct geen toegang meer hadden tot de BBB. Zij zijn doorverwezen naar DT&V of geadviseerd om met een terugkeerorganisatie te gaan praten. De andere 42 zijn "passief", zij hadden zich opgegeven voor een vast bed, maar hebben daarna geen contact met gehouden met het Vreemdelingenloket. Zij worden geïnformeerd als ze contact opnemen.

Op 7 november is de eerste groep van 12 mensen gesproken: de mensen met een inreisverbod van 10 jaar of meer of een ongewenstverklaring. Stand van zaken:

- Twee zijn MOB vertrokken.;
- Een in detentie;
- Een met verlopen Dublin claim; gaat asiel aanvragen;
- Vier willen niet meewerken en daarvoor is de beëindigingsperiode gestart;
- Vier mensen hebben een terugkeerbegeleidingstraject gekregen.

Op 16 en 17 november worden 25 mensen met een Dublin claim besproken. Daarna volgt de groep mensen uit de veilige landen.
De eerste mensen zullen, als ze niet meteen MOB gaan of naar de VBL gaan, in december tot maart uit de BBB vertrekken.

Ad 2) Instemmen met de doelen, uitgangspunten en lijn van optreden bij een bezetting van of manifestatie nabij één van de BBB-locaties

De aanscherping van de toegang zou tot nieuwe protestuitingen kunnen leiden. In subdriehoeksverband is een beleidslijn (doelen, uitgangspunten, lijn van optreden) opgesteld hoe om te gaan met deze situaties.

De voorgestelde beleidslijn komt overeen met de eerdere beleidslijn bij demonstraties en bezettingen door de WAH groep/vreemdelingen. Overigens, op dit moment is er geen concrete informatie bekend dat de groep ordeverstorende protestacties of strafbare feiten voorbereid.

Doelen en uitgangspunten

- We houden vast aan het Amsterdamse vreemdelingenbeleid (programma en BBB);
- Alle ruimte voor demonstraties in de openbare ruimte, waarbij de eerder geformuleerde beleidslijn ten aanzien van soortgelijke groepen geldt (niet demonstreren tussen 23:00 uur en 07:00 uur en het wordt niet toegestaan dat tenten/objecten worden geplaatst);
- Strafbare feiten (waaronder bezetting/huisvredebreuk) worden niet toegestaan;
- De politie treedt de-escalerend op, aanhoudingen worden slechts als ultimum remedium verricht;
- Heldere actieve communicatiestrategie waarbij duidelijk wordt toegelicht welke voorzieningen er voor deze mensen beschikbaar zijn (niemand hoeft op straat te slapen, u kunt gebruik maken van het programma vreemdelingen, terugkeerbegeleiding, etc).

Voorgestelde aanpak

1. Bezetting (binnen) van een BBB-locatie (personen weigeren 's ochtends het pand te verlaten)

Een bezetting betekent de facto dat er sprake is van huisvredebreuk. Immers, deze personen hebben geen toestemming om hier te verblijven en zijn tevens in overtreding van de huisregels waarin staat dat het pand tussen 09:00 uur en 17:00 uur leeg dient te zijn. Huisvredebreuk is niet toegestaan. [redacted]

De personen die toestemming hebben om ook overdag in de BBB te verblijven zullen in dit geval voorafgaand verzocht worden tijdelijk naar de naastgelegen gezinslocatie te gaan (om vermenging tussen actievoerders en personen die legitiem in het pand verblijven te voorkomen). In het geval zij zich solidair verklaren met hun huisgenoten en eveneens weigeren te vertrekken, zullen ook zij, op basis van het overschrijden van de huisregels, tevens uit het pand worden verwijderd en eventueel worden aangehouden. Met deze aanhouding verspelen zij (ook het toekomstige) recht op verblijf in de BBB. In de dagen na de bezetting wordt extra beveiliging en toegangscontrole aan de deur ingezet om te voorkomen dat personen zonder toestemming om te mogen verblijven, opnieuw aanwezig zijn in de BBB-voorziening.

Indien deze situatie zich voordoet wordt u vanzelfsprekend direct geïnformeerd en kunnen – op basis van de actuele situatie – afspraken worden gemaakt over de duur van iedere fase (hoe lang voert de beveiliging een gesprek alvorens aangifte wordt gedaan? Hoe lang krijgen de actievoerder vervolgens nog de tijd voordat de politie optreedt?)

2. Demonstreren voor de deur van een BBB-locatie
Uitgangspunt is dat het demonstratierecht bijkans heilig is. De burgemeester gaat niet over de inhoud van een demonstratie. De burgemeester kan tijdens een demonstratie aanwijzingen geven in het belang van het verkeer, gezondheid en bij (vrees voor) wanordelijkheid. De reguliere beleids- en tolerantiegrenzen zijn van toepassing (strafbare feiten, blokkades, etc worden niet toegestaan).

Ten aanzien van demonstraties door vreemdelingen is sinds de beëindiging van (het tentenkamp aan) de Notweg in 2012 de lijn gehanteerd dat het plaatsen van objecten (zoals tenten) en nachtelijke demonstraties niet worden toegestaan. Dit in verband met de (vrees) voor wanordelijkheden en gezondheidsrisico's die gepaard gaan met een langdurig verblijf, op basis van ervaringen tijdens het tentenkamp op de Notweg. Voorgesteld wordt de groep - conform eerdere situaties - tot 23:00 uur de ruimte te geven voor demonstratie.
In de aanloop naar dit tijdstip wordt middels een WOM aanwijzing door de burgemeester gecommuniceerd dat een demonstratie tussen 23:00 uur en 07:00 uur niet zal worden toegestaan en dat hiertegen wordt opgetreden. De demonstranten wordt hiermee alle gelegenheid gegeven om vrijwillig te vertrekken. Indien de demonstranten om 23:00 uur niet vrijwillig zijn vetrokken , zal de burgemeester worden verzocht op grond van de WOM de demonstratie te beëindigen. Indien geen gehoor wordt gegeven aan deze aanwijzing, zal de politie –gefaseerd - overgaan tot beëindiging. Personen die weigeren te vertrekken worden hierbij ultimo aangehouden en indien daartoe aanleiding bestaat in vreemdelingenbewaring geplaatst.

[redacted]

Ad 3) Kennis nemen van de (mogelijke) gevolgen van de aanscherping van het BBB-beleid voor het aantal kraakacties en de veiligheidssituatie in kraakpanden

De aanscherping van het BBB-beleid zou kunnen leiden tot een toename van het aantal kraakacties. De groep die geen toegang meer heeft tot de BBB zoekt mogelijk zijn toevlucht in (nieuwe) kraakpanden. Een recente kraak van een pand aan het Zeeburgerpad laat zien dat het overgrote deel van de krakers personen betreft die geen toegang meer hebben tot de BBB. Naast een mogelijke toename van het aantal kraakacties betekent dit ook een

grotere kans op grote groepen in kraakpanden.

We hebben eerder gezien bij grote groepen uitgeprocedeerde vluchtelingen dat dit de nodige veiligheids- en gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Met name op het gebied van brandveiligheid en hygiëne. De ervaren krakers onder de vreemdelingen weten inmiddels hoe zij met verwarmingselementen, kookplaten, ed moeten omgaan. Dit geldt waarschijnlijk niet voor de nieuwe krakers.

Grote groepen strijken vaak neer in (voormalig) bedrijfspanden die niet geschikt zijn voor bewoning en met over het algemeen slechte of beperkte voorzieningen. Zeker in de koude wintermaanden brengt dit verhoogde (brand-) veiligheidsrisico's met zich mee.

Achtergrondinformatie: Momenteel zijn er drie kraakpanden in de regio waar een grotere groep personen verblijft. Dit betreft een pand aan de Burgemeester Roellstraat (zo'n 25 vrouwen) , een pand aan de Nienoord in de gemeente Diemen (zo'n 60 personen) en het eerder genoemde pand aan het Zeeburgerpad (zo'n 41 personen) Daarnaast verblijven 60 personen in de Vluchtmaat aan de Joan Muijskenweg. Dit betreft geen illegale bewoning (kraak), maar de vluchtelingen zijn wel illegaal.

Ad 4) Instemmen met het uitvoeren van een aanvullende schouw

Op kraken door vreemdelingen is het reguliere kraak- en ontruimingsbeleid van toepassing. In het verleden zijn bij kraken door de WAH-groep (brand)veiligheidsschouwen uitgevoerd waarbij tips zijn gegeven aan de krakers. Reden om dit te doen is omdat we hebben geconstateerd dat deze specifieke groep krakers geen ervaring heeft met brandveiligheid. Concreet, we hebben open vuur naast gordijnen gezien, gebouwen zonder rookmelders en afgesloten nooduitgangen).
Bij recente kraakpanden met vreemdelingen is er geen aanleiding gezien om dergelijke schouwen uit te voeren aangezien de kraken telkens door dezelfde groep worden gepleegd en deze personen inmiddels ruime ervaring hebben met kraken en (brand)veiligheid.
Echter, dit geldt niet voor 'nieuwe' krakers uit de BBB. Voorgesteld wordt dan ook bij nieuwe kraken door deze groep een schouw uit te laten voeren, net als eerder door het stadsdeel, politie, brandweer, bouw- en woningtoezicht en de GGD.

Wijze van voorbereiding

Intern overleg / uitkomst

Extern overleg / uitkomst

Afgestemd met politie en OM

Financiele toelichting

nvt

Voorlichting en Communicatie

Behandelend ambtenaar [redacted]

Paraaf teamhoofd: Naam: [redacted] paraaf:

Staf BM-OOV